

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС
ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ

ТОШКЕНТ ИРРИГАЦИЯ ВА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ
МЕХАНИЗАЦИЯЛАШ МУҲАНДИСЛАРИ ИНСТИТУТИ

«ГИДРАВЛИКА ВА ГИДРОИНФОРМАТИКА» КАФЕДРАСИ

Лаборатория иши мавзуси: “Гидростатик босим ва унинг хоссаларини ўрганиш, Босим ўлчаш асбоблари” лаборатория иши бўйича

ХИСОБОТ

Тошкент - 2019

Мавзу: Гидростатик босим ва унинг хоссаларини ўрганиш, босим ўлчаш асбоблари.

1.1. Синов саволлари

1. Гидростатик босим
2. Гидростатиканинг асосий тенгламаси
3. Босим ўлчаш асбоблари
4. Манометрик ва вакуумметрик босимлар
5. Нуқтадаги босимни аниқлаш формуласи

1.2. Ишнинг мақсади

Гидростатик босимни турли асбоб, қурилмалар билан ўлчашни ўрганиш. Суюқлик босимини ўлчовчи қурилмаларнинг ишлаш услуби ва тузилишини ўрганиш. Талабаларда манометрик ва вакуумметрик босимларни ўлчаш кўникмаларини ривожлантириш.

1.3. Тажриба асосида қуйидаги параметрлар ўлчаб олинади

1. Турли гидравлик қурилмаларга ўрнатилган пьезометрларнинг кўрсаткичлари;
2. Турли гидравлик қурилмаларга ўрнатилган манометрларнинг кўрсаткичлари;

1.4. Тажриба ўтказиш тартиби

1. Босим ўлчаш асбоблари билан танишиш;
2. Тажриба қурилмаларига сув узатишни таъминлаш;
3. Манометр кўрсаткичларини ёзиб олиш;
4. Пьезометр кўрсаткичларини ёзиб олиш;
5. Олинган маълумотларни таҳлил қилиш.

Ҳисоблашлар қуйидаги жадвалга ёзилади:

<i>Пьезометр кўрсаткичи</i>							
<i>№</i>	<i>м.сув.уст</i>	<i>Pa</i>	<i>атм</i>	<i>кгК/см²</i>	<i>кН/м²</i>	<i>Тк/м²</i>	<i>мм.сим.уст</i>
1							
2							
3							
<i>Манометр кўрсаткичи</i>							
<i>№</i>	<i>кгК/см²</i>	<i>кН/м²</i>	<i>Тк/м²</i>	<i>Pa</i>	<i>атм</i>	<i>м.сув.уст</i>	<i>мм.сим.уст</i>
1							
2							
3							

Босим ўлчов бирликларининг ўзаро боғлиқлиги:

$$1 \text{ атм} = 1 \text{ кгк/см}^2 = 9,81 \cdot 10^4 \text{ Н/м}^2 \approx 10 \text{ м сув.уст.} \approx 735 \text{ мм симоб.уст.}$$

1. Синов саволларига жавоблар

1. _____
_____
_____
_____
_____
_____

2. _____
_____
_____
_____
_____
_____

3. _____
_____
_____
_____
_____
_____

4. _____
_____
_____
_____
_____
_____

5. _____
_____
_____
_____
_____

